

Handläggare
Bintou Traoré Tent
Telefon: 0850815070**Till**
Socialstyrelsen

Remiss av Förslag till upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Kontorsutlåtande

Sammanfattning

Socialstyrelsen föreslår att Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård ska upphävas. Detta mot bakgrund av att en ny lag Lagen om egenvård träder i kraft 2023-01-01.

Socialstyrelsen har gjort en omfattande konsekvensanalys och framhåller i analysen det omfattande regelverk gällande dokumentation och samverkan som redan finns. Socialstyrelsen föreslår vidare att mer kunskap om gällande regelverk som är relevanta för området egenvård tas fram då det finns ett stort behov av vägledning för dem som ska göra bedömningen om egenvård.

Men anledning av kort svarstid besvaras remissen med ett kontorsutlåtande av Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Stadsdelen ställer sig positiv till Socialstyrelsens bedömning om att upphäva föreskriften utan att ersätta med annan föreskrift, samt att utveckla ett kunskapsstöd för tillämpningen av Lagen om egenvård.

Bakgrund

Socialstyrelsen föreslår att Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård ska upphävas. Detta mot bakgrund av att en ny lag Lagen om egenvård träder i kraft 2023-01-01.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för äldreBjörkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
start.stockholm

Ärendet

Socialstyrelsen föreskrifter

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård trädde i

kraft år 2009. Med egenvård avses en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan. För stadsdelen berör detta främst personlig assistans samt hemtjänst, men kan också tillämpas inom särskilda boenden. Föreskriften syftar dels till att bidra till en enhetligare tillämpning, dels till att förtydliga att bedömningarna ska utgå från patientsäkerheten och den enskildes förutsättningar att klara av egenvården. I föreskriften finns bestämmelser om delaktighet genom krav på samråd med patienten och närstående vid bedömning och planering av egenvården. Det finns även krav på samråd med socialtjänsten och andra aktörer när patienten har behov av hjälp med egenvården. I de fall patienten har behov av hjälp med egenvården finns även krav på att upprätta en skriftlig plan.

Ny lag

Den 21 juni 2022 beslutade riksdagen att anta regeringens proposition (prop. 2021/22:244) *Stärkt rätt till personlig assistans vid behov av egenvård*. I propositionen föreslår regeringen bl.a. att det ska införas en lag om egenvård. Lagen som träder i kraft 1 januari 2023 innehåller bestämmelser som definierar egenvård och närliggande begrepp.

Kritik mot mängden planeringsbestämmelser

Mångfalden av olika, delvis överlappande, författningsreglerade krav på planering och planer har under senare år av flera utredningar identifierats som ett problem och hinder för en samordnad och personcentrerad vård och omsorg. Krav på att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet finns i patientlagen (2014:821), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientsäkerhetslagen (2010:659).

Samordnad individuell plan (SIP)

År 2010 infördes i lagstiftningen en skyldighet att upprätta en samordnad individuell plan (så kallad SIP) när en enskild har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Införandet av SIP syftade till att säkerställa samarbete mellan huvudmännen, så att individers samlade behov av hälso- och sjukvård och socialtjänst tillgodoses. Av planen ska det bl.a. framgå vilka åtgärder som vidtas av någon annan än regionen eller kommunen. Detta innebär krav på att socialtjänsten och hälso- och sjukvården tillsammans med den enskilde och de närstående ska identifiera andra aktörer, deras insatser och ge dem möjligheter att delta i planeringen.

Vad socialstyrelsen vill uppnå

Mot bakgrund av den mycket omfattande reglering som redan finns om patientsäkerhet, patientdelaktighet, samordning och planering

bedömer Socialstyrelsen att det främst inte är fler regler inom området som behövs, utan mer kunskap om gällande regelverk som är relevanta för området egenvård. Socialstyrelsen bedömer att kunskapsstöd för egenvård är ett bättre alternativ än att meddela föreskrifter på området. Skulle det visa sig i arbetet med framtagande av kunskapsstöd att det finns behov av ytterligare reglering kommer myndigheten att initiera ett föreskriftsarbete. Socialstyrelsen får från och med den 1 januari 2023 meddela föreskrifter om skyldigheter för hälso- och sjukvårdspersonalen inför, vid och efter en bedömning enligt den nya lagen om egenvård.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar Socialstyrelsens bedömning om att det i dagsläget finns en mycket omfattande reglering gällande patientsäkerhet, patientdelaktighet, samordning och planering och ser positivt på att öka kunskapen om gällande regelverk som är relevanta för området. Stadsdelen stödjer Socialstyrelsens bedömning om att upphäva föreskriften SOSFS 2009:6 och inte ersätta den med en ny föreskrift.

Stadsdelen ser positivt på att kunskapsstöd för den legitimerade personalen som ska utföra bedömningar av egenvård samt för den icke legitimerade personal som ska hjälpa patienter med egenvård tas fram av Socialstyrelsen. Genom kunskapsstöd kan tillämpningen gällande dokumentation, omprövning och uppföljning av egenvård göras mer enhetlig och minska risken för en ojämlig vård och omsorg. Kunskapsstödet kan även med fördel innehålla vägledning till att använda sig av redan befintliga planeringar så som SIP för att dokumentera egenvården.

Egenvård beskrivs i dagsläget dels som den vård en patient själv utför dels är det en benämning på den vård som en icke-legitimerad personal hjälper en patient att utföra. Då utförandet och ansvaret för dessa två sätt att utföra egenvård skiljer sig i praktiken ser stadsdelen det som ett framtida utvecklingsområde om dessa två sätt att utföra egenvård inte också ska benämnas olika, så som egenvård och exempelvis assisterad egenvård.

I Socialstyrelsens konsekvensutredning nämns regeringens proposition (prop. 2021/22:244) Stärkt rätt till personlig assistans vid egenvård, som en del av underlaget. För stadsdelen kommer Lagen om egenvård även att påverka hemtjänstutförare. Stadsdelen ser gärna att även hemtjänstens perspektiv finns med i större utsträckning i ett framtida kunskapsstöd.

Karin Bülow	Susanne Hollander
T.f förvaltningschef	T.f. avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning	Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter om upphävande av SOSFS 2009:6
2. Konsekvensutredning – förslag till upphävande av föreskrifter om bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, T.f förvaltningschef	2022-12-07
Susanne Hollander, T.f. avdelningschef	2022-12-07